

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 20.3.2013
Sayı: 794

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'de savunmaya, savunmayı koruyan uluslararası temel prensiplere aykırı uygulamalar son dönemlerde sıkça rastlanır olmuştur. Savunmayı engellemeye yönelik politikaların, uygulamaların, avukatlara ve insan hakları savunucularının maruz kaldığı hukuka aykırı kısıtlamaların tespit edilmesi ve bu konudaki çözüm odaklı çalışmaların yapılabilmesi amacıyla Anayasanın 98, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'nci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılması hususunda gereğini saygılarımla arz ederim. 12.03.2013

Muhammed İsmail
Kamran Mu
Seytin Tarık

Av. Mahmut TANAL
CHP İstanbul Milletvekili

Ayşe Nedret Akar İS + M

Balcalıoğlu Ümit Uraloğlu

Bedef Küçük
İS. M

Hilmiye Çiğdem
Hilmiye Çiğdem
İzmir M

~~Sarı~~
Ali SARIBAŞ
Çankaya M.

Şirin
Fahri
Musa Çelebi
İzmir M

DOĞAN SAFAR
NİĞDE M.
MUSTAFA

R. K.

R. Kerim ÖZKAN

BURDUR M

Mehmet Hilal Köpçü
Kocaeli M

Hayla Acan
Kocaeli M.

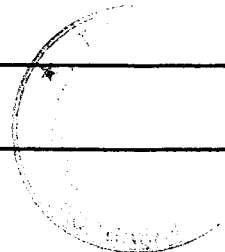
Ufuk Beşdikler
Diyar M

Umut İbrahim
Sakarya M

Osman AYDIN
AYDIN

794.. Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Musa Ökçes	İstanbul	
Ramiz Topal	Anađıya	
Mevlüt Duda	Hatay	
Sademe Ökçes	Manisa	
Kodubökmü Ökçes	İST	
Drmt Ökçes	İstanbul	

GEREKÇE

Hukukun üstünlüğüne saygı esasına dayalı olarak kurulmuş bulunan bir toplumda avukat özel bir role sahip bulunmaktadır. Avukatın görevi, yasaların izin verdiği sınırlar içinde verilen talimatları yerine getirmekle başlayıp sona ermemektedir. Bir avukat, kendisine hak ve özgürlüklerinin savunulması ve sağlanması görevini verenlerin çıkarlarına ve adaletin sağlanmasına da hizmet etmek zorundadır ve bu bağlamda avukatın görevi sadece müvekkilinin davasını takip etmek olmayıp aynı zamanda müvekkiline danışmanlık hizmeti vermektir. Bir toplumda avukatın mesleki faaliyetine saygı göstermek o toplumda demokrasi ve hukukun üstünlüğünün varlığı için zorunlu bir koşuldur.

Savunma hakkı hukuk devletinin en önemli unsurlarından biridir. Savunma hakkı özellikle toplum için son derece önemli bir mahiyet arz eder. Çünkü toplum, oluşturulan hukuk düzenine aykırı davranışta bulunanları cezalandırarak, adaleti sağlamayı hedefler. Esasen hukukun varoluş nedenlerinden biri de budur ve sosyal düzen, bu hedef üzerine kurulmuştur. O halde hukukun uygulanmasında ortaya çıkacak en ufak bir hata, toplumun adalet hissini zedeleyecek ve bundan tüm sosyal düzen zarar görecektir. Sanık ne kadar affedilmez ve toplumda heyecan uyandıran bir fiil işlemiş olursa olsun, mutlaka savunma imkanına sahip olmalıdır. Çünkü sanığın hak ettiği kadar fazla bir ceza alması, toplum vicdanını yaralayacaktır. Bunun gibi suçsuz bir kimse de suç isnadı altında kalabilir. Nihayetinde sanık, hakkında suç işlediği konusunda kuvvetli şüphe bulunan kişidir. Şüphenin yenilmesinde savunma şarttır. Savunma da avukat aracılığı ile yapılmaktadır.

Savunma hakkının temelinde, suçsuzluk yatmaktadır. Genel olarak, suçtan dolayı takip edilen kişinin, suçluluğu kesin bir yargı hükmü ile kesinleşmedikçe, suçsuz sayılacağı anlamına gelen suçsuzluk karinesi ile sanığa, kendisini savunması için imkan verilmektedir. Yani sanık baştan suçsuz kabul edilerek aslında, savunma hakkı güvenceye bağlanmış ve anlam kazanmıştır. Çünkü suçsuzluk karinesi olmasaydı, sanığın baştan itibaren kendisine yönelen isnatlar sabit kabul edileceğinden zaten savunmaya gerek kalmazdı. Bu durumda savunma hakkının dayanağı, kişinin masum oluşu olmaktadır. Anayasanın 15. Maddesinin son cümlesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6/2. Maddesi suçsuzluk karinesini düzenleyerek, genel anlamda savunma hakkının kaynağına ve temelini işaret etmişlerdir.

Ülkemizde savunmanın temsilcisi avukatlar ve insan hakkı savunucusu hukukçu dernekler savunma görevini gerçekleştirdikleri davalar nedeniyle sorguya çekilmekte, kendilerine göz dağı verilmekte, büroları basılmakta, hukuka aykırı bir şekilde haksız aramalara maruz kalmakta ve hapse atılmaktadırlar. Oysaki tarafı olduğumuz Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin Adil Yargılanma Hakkını Düzenleyen 6. Maddesine göre; herkes kendisini bizzat savunmak veya seçeceği bir müdafinin yardımından yararlanmak; eğer avukat tutmak için gerekli maddî olanaklardan yoksun ise ve adaletin yerine gelmesi için gerekli görüldüğünde, resen atanacak bir avukatın yardımından ücretsiz olarak yararlanabilmek hakkına sahiptir.

Birleşmiş Milletler Avukatın Rolüne İlişkin Temel İlkeler Bildirgesi 27 Ağustos- 7 Eylül 1990 tarihleri arasında Havana'da toplanan Suçların Önlenmesine ve Suçların Islahı üzerine Sekizinci Birleşmiş Milletler Konferansı tarafından kabul edilmiştir.

Bildirgeye göre; Dünya halkları, Birleşmiş Milletler Şartında adaletin sürdürülebileceği koşulları yaratmak için verdikleri kararı teyit ettiklerinden, ve ırk, cins, dil ve din ayrımı yapmaksızın insan haklarına ve temel özgürlüklere saygıyı geliştirme ve teşvik

etme konusunda uluslararası işbirliğini gerçekleştirme amacı taşıdıklarını ilan ettiklerinden, İnsan Hakları Evrensel Bildirisi hukuk önünde eşitlik ile masumluk karinesi prensiplerine, hukuken kurulmuş bağımsız ve tarafsız bir yargı yeri tarafından adil ve aleni olarak yargılanma hakkına, ve kendisine suç isnat edilen bir kimsenin savunması için gerekli bütün güvencelere yer verdiğiinden, Buna ek olarak, Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi de sebepsiz yere gecikmeden yargılanma hakkını ve hukuken kurulmuş bağımsız ve tarafsız yetkili bir mahkeme tarafından yargılanma hakkını ilan ettiğiinden, Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi de, Devletlerin Birleşmiş Milletler Şartına göre her yerde insan hak ve özgürlüklerine saygı gösterilmesi ve buna uyulması yükümlülüğünü hatırlattığından, Her Hangi Bir Biçimde Tutulan veya Hapsedilen Kişilerin Korunması için Prensipler Bütünü, tutulan bir kimsenin bir avukatın yardımından yararlanma ve avukatla iletişim kurma ve avukatla görüşme hakkına sahip olmasını öngördüğüünden, Mahpusların Islahı için Asgari Standart Kurallar, tutuklulara, özellikle hukuki yardım verilmesini ve avukatla gizli bir biçimde görüşme imkanının sağlanmasını tavsiye ettiğiinden, Ölüm cezasına mahkum olanların korunmasını güvence altına alan Koruyucu Tedbirler, ölüm cezası verilebilecek bir suçu işlediğinden kuşkuilanılan veya böyle bir suç isnadı ile karşılaşan herkesin, muhakemenin her aşamasında Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi'nin 14. maddesine göre yeterli hukuki yardıma hakkı olduğunu teyit ettiğiinden, Suçtan ve Yetki İstismarından Mağdur olanlara Adalet Sağlanmasına dair Temel Prensipler Bildirisi, suç mağdurlarının adalete ulaşmaları ve adil muamele görmeleri, zararlarının karşılanması, tazminat ve yardım almaları için uluslararası ve ulusal düzeyde alınması gerekli tedbirleri tavsiye ettiğiinden, Bütün insanların sahip olduğu ekonomik, sosyal ve kültürel, veya kişisel ve siyasal nitelikteki insan hakları ve temel özgürlüklerin yeterli bir biçimde korunması, herkesin bağımsız hukukçuların sağladığı adli hizmetlere etkili bir biçimde ulaşma hakkına sahip olmasını gerektirdiğinden, Avukatların meslek örgütleri, mesleki standartların ve meslek ahlakının yüceltilmesinde, üyelerinin baskıya, haklarının yersiz olarak kısıtlanmasına ve ihlal edilmesine karşı korunmasında, ihtiyacı bulunan herkese adli hizmet sağlanmasında ve hükümet ve diğer kuruluşlarla işbirliği yaparak adaletin ve kamu yararının daha fazla gerçekleştirilmesinde hayati bir role sahip olduğundan, Avukatların görevlerini gereği gibi yerine getirmelerini sağlama ve geliştirme konusunda Üye Devletlere yardımcı olmak için formüle edilen Avukatların Rolüne dair Temel Prensipler, ulusal mevzuat ve uygulama bakımından Hükümetler tarafından dikkate alınır, ve avukatlarla birlikte yargıçlar, savcılar, yürütme ve yasama organı mensupları gibi diğer kimselerin ve genel olarak halkın dikkatine sunulur. Bu prensipler mümkün olduğu kadar, avukatlık resmi statüsüne sahip olmadan avukatlık görevi yapan kimselere de uygulanır.

Türkiye'de savunmaya, savunmayı koruyan uluslararası temel prensiplere aykırı uygulamalar son dönemlerde sıkça rastlanır olmuştur. Savunmayı engellemeye yönelik politikaların, uygulamaların, avukatlara ve insan hakları savunucularının maruz kaldığı hukuka aykırı kısıtlamaların tespit edilmesi ve bu konudaki çözüm odaklı çalışmaların geliştirilmesi amacıyla Anayasanın 98, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'nci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılması hususunda gereğini saygılarımla arz ederim.